

en niet zoo be-

veld van zijn

met de namen:

perianen, Neo-

leelen.

niet uit.

namen hebben

ing.

als van konink-

nieuwen bij.

is gehoord van

de Kerken in

Kerk een huw-

huwelijk in ze-

vertalen.

formeelden".

op een vraag.

estes met hem.

en Lingbeeksch

lunners, in de

r M. H. vraagt:

Goeden Vrijdag

zulke dankbare

er aan het ver-

Gereformeerd"

ons zoo te he-

e.

umid.

kend.

went.

ukken: de zoo-

ngboek.

Lingbeek.

— maken op alle

HEPP.

Bijbelvertaling.

van een nieuwe
Gaarne stellen
om te nemen
in „N.H. Kbl."

in op de laatste
Bijbelgenoot-
gevestigd op de

Kerken heel wat

rouw d' zouden

rtaling ter hand

bestaanden toe-

naarvan personen

ts doet en de

genlijk geen vrede

dat we toch in

en dat we die

gebruiken.

g zeer wel ver-

weest, dat ik er

in ik echter uit

ere inzichten ge-

Dat wil zeggen,

st recht zouden

zw te vertalen.

andigheden van

erken het in o-

tijd komt, dat

eworden en dat

staat, ik spreek

de kerken zelf

ting ze begeren

icht der kerken

enow met den Statenbijbel deden en niet als de Synode der Nederlandsch Hervormde kerk met haar Synodale vertaling van het Nieuwe Testament deed, d.w.z. zij zouden de nieuwe overzetting moeten invoeren.

Ik acht het onmogelijk de Bijbelvertaling zoo te maken, dat ze dadelijk kan ingevoerd worden. Een nieuwe vertaling moet eerst gekeurd en weer goetrukt worden. De tijden zijn anders dan vroeger. Het is beter, dat als de kerken om nieuwe vertaling invoeren, ze er een nemen, die eerst op allerlei manieren is getoetst.

In de derde plaats, een Bijbelvertaling tot stand gekomen vanwege de Gereformeerde kerken, zou aanvankelijk alleen in Gereformeerde kringen worden gebruikt. Om nu nog maar niet te onderstellen, dat ook vele Gereformeerden voorloopen maar liever den Statenbijbel zouden houden. Een Gereformeerde Bijbelvertaling zou allerlei verwarring en moeilijkheid brengen op terreinen, waar menschen van verschillende kerken samenwerken, als barnhartigheid, school, politiek.

Eindelijk een Gereformeerde Bijbelvertaling moet zoo duur worden, dat ze praktisch voor de meeste van onze menschen onbereikbaar zou zijn. Vooreerst moet het vertalen heel wat kosten. Dan moet een groot boek als de Bijbel in twee formaten, laten we zeggen een huis- en een kerkbijbelmaat. (Zou me niet verwonderen, als zoo'n kerkbijbel ongeveer tien gulden kosten moest. Nu kopen we een klein formaat Bijbel voor één gulden. En dat kan en omdat de vertaling eenmaal bestaat, en omdat hij van platen kan worden gedrukt, wat weer kan, omdat hij in zoo groote getallen wordt gedrukt. Onze kerken zouden dus een groot bedrag aan geld bijeen moeten brengen om het vertaalkerk te bekostigen en de verspreiding van den Bijbel mogelijk te maken, d.w.z. men zou al het werk van een Bijbelgenootschap er bij moeten gaan doen. En dat is weer onmogelijk als de Bijbels slechts in den kleinen kring der Nederlandsche Gereformeerden zouden worden gebruikt.

Dit zijn de voornaamste redenen, waarom ik niet kan voelen voor een Bijbelvertaling vanwege onze Gereformeerde kerken. In de tegenwoordige omstandigheden lijkt me de weg te zijn te trachten tot een nieuwe Bijbelvertaling te komen, waaraan heel het Protestantisch Nederland heeft meegewerkt.

Men vraagt, of het mogelijk is. Ik antwoord, dat zal mogelijk zijn, als men het over de beginselen, die bij het vertalen gelden moeten, eens kan worden en zich in de praktijk geen onverwachte moeilijkheden voordoen. Ik kan er aan toevoegen, dat de zaak voor het Nieuwe Testament hoopvol staat. Nieuwtestamenteel van zeer verschillende richting hebben sinds twintig jaren samen gearbeid aan de vertaling van het Nieuwe Testament en er hebben zich geen bezwaren voorgedaan. Thans heeft het Bijbelgenootschap een commissie benoemd, waarin de bedoelde en nog andere godgeleerden zitting hebben. En men mag met grond hopen, dat onder Gods zegen het werk slagen zal.

En wat dan onze Gereformeerde kerken hebben te doen?

Ik geloof, dat ze voorloopen afwachten kunnen en eens kijken, wat er van het ondernomen werk terecht komt. Is het straks gereed, dan zullen ze moeten beoordeelen, of ze zulk een nieuwe vertaling willen gebruiken. Dat kan tegenvallen, het kan ook meevallen. Het is merkwaardig, dat onze kerken in Amerika toen ze den Engelschen Bijbel moesten invoeren, niet de oude Engelsche vertaling uit den goeden tijd, maar de Amerikaansche herziening hebben gekozen.

Het artikel van prof. Grosheide nam ik overkort over.

Over Woodbrookers.

In „De Rotterdammer" schrijft ds A. B. W. M. Kok van Zaamslag over „de Vereeniging Woodbrookers". Uit het tweede artikel knip ik deze passage:

De Hollandse Vereeniging „Woodbrookers" is niet te verstaan, indien we haar niet zien in het licht van de Engelse Woodbrookersbeweging.

Toch heeft de Vereeniging — herhaaldelijk wordt 't in de Woodbrookerslektuur geconstateerd — iets „eigens", de Vereeniging is een zuiver Nederlandsche geworden met Nederlandsche methoden en een Nederlandsche geest. Met „Woodbrooke" verbindt geen organisatorische band, en de leiding der Vereeniging wordt niet naar eenig Engelsch model gevoerd, maar geheel zelfstandig door eigen behoeften bepaald.

De bezoekers van Woodbrooke kwamen naar het vaderland terug met een sterk gevoel van roeping om in denzelfden geest voor anderen werk te doen.

In 1919 werd te Lunteren de eerste zomercursus van „Oud-Woodbrookers" gehouden, waartoe ook zij genoodigd werden, die geen aanraking met de instelling „Woodbrooke" gehad hadden, met het doel om gezamenlijk in rustige sfeer godsdienstige en maatschappelijke vraagstukken te bespreken.

De oproep, waarmede men naar dezen cursus genoodigd werd, stelde als eenige eisch aan de deelnemers, „dat zij komen met de oprechte bedoeling de samenkomsten zoo goed mogelijk aan haar bestemming te doen beantwoorden, d.w.z. in zedelijke ernst en met een oprecht verlangen naar God".

Meer werd niet gevraagd. Men kwam daar niet als vertegenwoordiger van een of andere richting, niet als lid van eenige Kerk of groep, alleen als oprecht verlangende naar God. De eenheid zou moeten worden „de band van het verlangen".

Zoo wel rechtzinnigen als vrijzinnigen — meende men — zouden hier een plaats kunnen vinden en met elkander mooi geestelijk werk kunnen verrichten.

Laat ik nu maar terstond hier zeggen, dat de

ware, overtuigde rechtzinnigen zich nimmer met deze beweging hebben kunnen vereenigen.

Zij gevoelden: men meent geheel onbevooroordeeld de religieuze en maatschappelijke vraagstukken te zullen bespreken, maar men gaat van allerlei veronderstellingen uit, van bepaalde dogma's.

Om maar iets te noemen: onbevooroordeeld is men niet meer als verklaard wordt (door M. J. A. Moltzer): „Het is een aanmatiging te gelooven dat de Geest van den oneindigen God noodwendig zich wringen moet door de nauwe huis van onze leerstellingen — orthodoxe of vrijzinnige, theosofische of spiritistische — om de dorstende zielen te leven".

Onbevooroordeeld is men niet meer, als aangaande het gezag geponeerd wordt (door J. L. van Tricht): „Men wil niet meer buigen voor eenig gezag, waarvan men de waarachtigheid niet toetsen kan aan eigen ervaring. Men wil zelf mensch zijn, persoonlijkheid zijn, „iemand" zijn".

Sterk drukt Dr G. H. van Senden zich uit — en daaruit blijkt ten duidelijkste, dat rechtzinnige Christenen onmogelijk met de Woodbrookers kunnen samenwerken: „Al leggen wij geen onzer leden eenige overtuiging op, er is niettemin een groote mate van principieel gelijk denken. De religie in onzen kring is monistisch, hetwelk insluit, dat ons Godsbesef niet of zeer weinig menschvormig is. Wij formuleerden het wel zoo: God is ons niet de Andere dan de wereld, maar het innerlijkste wezen der wereld. In het licht dezer grondgedachte trachten wij de verschillende religieuze vraagstukken opnieuw te bezien."

M. J. A. Moltzer zegt het eerlijk in een artikel (Omhoog, Sept. 15): „Een echt Woodbrooker kan ook in het gewone kerkelijk verband geen richtingsman zijn. Zijn innerlijk wezen verbiedt het hem. Wij zijn eerst Woodbrookers, en dan modern of orthodox of iets anders, indien we dat nog zijn". (Ik spatieer.)

In het licht van deze uitspraken is het wel duidelijk, welke leerstellingen bedoeld worden, wanneer J. Jac. Thomson zegt, dat de Woodbrookers een kring vormen, „waar het zich druk maken over leerstellingen welhaast ondenkbaar is".

De kerk is eigenlijk de groote zondebok.

Door heel de Woodbrookerslektuur heen klinkt: de kerk kan de godsdienstige behoeften van de menschen niet meer bevredigen.

Niet de kerk, maar de Woodbrookersbeweging heeft een toekomst.

De Woodbrookersgemeenschap geeft meer, geeft iets diepers dan de kerk.

Daarom eerst Woodbrooker en dan al of niet lid van een kerk.

De diepere en fijnere gevoelens — zegt Van Tricht — loopen groot gevaar verdrongen te worden door de sfeer, waarin vele menschen moeten leven, de sfeer in de maatschappij en helaas in menig huisgezin.

En dan volgen de woorden, waar ik uw bijzondere aandacht voor vraag: „Ook de kerkgenootschappen geven over 't algemeen geen voldoende tegenwicht daartegen; ook daar is de echte religieuze gemeenschap maar al te dikwijls niet te vinden."

't is hier niet de plaats om na te gaan, waaraan dit ligt, noch of de kerkgenootschappen dan zullen verdwijnen en hun betekenis voor het godsdienstig leven geheel zullen verliezen; maar dit is nu wel zeker, dat zij voor zeer velen tekort schieten juist in het scheppen van een religieuze sfeer, en ook dat als zij daartoe op den duur niet bij machte blijken, de stroom van de levende religie al meer aan haar voorbij zal gaan". (Omhoog, Nov. 1918.)

Men zou zoo zeggen, dat het dan hoog tijd was om die arme kerk te hulp te komen en met frische kracht haar te bezielen.

Doch neen: de kerk laat men wat ze is, en de Woodbrookersvereeniging moet in deze vdr vele pijnlijke leegte voorzien. Zij wil een levende, religieuze gemeenschap trachten te scheppen, waar ieder zich geeft met het beste wat hij bezit; een gemeenschap, waar een sfeer van zuiverheid heerscht, van geestelijke kracht en echte, beweldadigende goedheid, zodat ook het eerste en diepste in menschen zielen zich te voorschijn wagen kan, en die alles wat er in een mensch aan religieuze kracht verborgen is, aan den dag kan brengen.

In één woord: „Ons ideaal is een kern te vormen van persoonlijk-levende religieuze menschen, die staande midden in het leven van hun tijd en in voortdurend contact met de groote wereldvragen, meehelpen leggen een nieuwe fundeering, meehelpen vormen een nieuwe traditie en een nieuwe maatschappij, waarin het religieuze de beslissende factor zal wezen."

Dit oriënteerende artikel zal onzen lezers welkom zijn.

„Crisis" in de Woodbrooker-beweging: de waarheid van het pantheïsme.

In hetzelfde artikel van „De Rotterdammer" schrijft ds Kok nog dit:

De geschiedenis heeft geleerd, ook van deze Vereeniging, dat 't onmogelijk is godsdienstige en maatschappelijke vraagstukken diep en grondig te bespreken, wanneer men uitgaat van geheel verschillende beginselen, waarvan een mensch zich niet losmaken kan.

De moeilijkheden veroorzaakten zelfs een fel conflict, dat — naar eigen getuigenis — de Vereeniging in haar grondvesten heeft doen trillen.

Het oude ideaal was allen bijeen te brengen, die met ernst naar God zochten. Maar daarnaast was er een streven om in eigen kring menschen samen te brengen, die — zooals zij 't noemen — in religieus denken en voelen meer gelijk gericht waren.

In 1924 is een reglement opgesteld, waardoor beide partijen bevredigd werden. De Vereeniging zelf zal het oorspronkelijke doel najagen en allen trachten te omspannen, die verlangen naar God kennen. Artikel 2 der statuten luidt nu: „Zij (d.w.z. de Vereeniging „Woodbrookers in Holland") heeft tot doel in den

geest van Woodbrooke-Settlement versterking en verrijking van 't godsdienstig leven te brengen".

Maar een groep gelijkdenkende leden kunnen met elkander als een werkverband een tak van werkzaamheid aanvatten, waarbij zij hunne, op het werk betrekking hebbende aangelegenheden zelfstandig regelen (Art. 47 van het Huishoudelijk Reglement spreekt hiervan).

Deze groepen hebben dus afzonderlijke cursussen, die te Barchem worden gehouden. Het Vereenigingsorgaan, waarin elke groep een rubriek heeft, heet tegenwoordig niet meer „Omhoog", maar: „Barchem-bladen".

Daar is een groep: „Het Werkverband van modern-religieuze bewustwording, gemeenschap en cultuur" die onder leiding staat van den reeds genoemden dr G. H. van Senden. Men gaat in deze groep uit van de waarheid van het Pantheïsme (de leer van het algodendom). De oplossing van de verschillende godsdienstige vraagstukken wordt gezocht bij het licht van het denken van dezen tijd. „De religieuze tradities van de verschillende religies geven ons stof ter doorgronding, zij zijn als zoodanig onvervangbaar, maar zij zijn ons geen zins norm. Dat wij ons in dit opzicht bewegen in scherpe tegenstelling met de nu in de religieuze wereld (ook in de vrijzinnige) nogal bovendrijvende stroomingen zijn wij ons bewust. (Van Senden in Oriënteringsboekje „De Barchembeweging").

Het grootste Werkverband der Vereeniging vormt de Arbeidersgemeenschap. De leden van deze gemeenschap gaan uit van het religieus-socialisme als eenheid. Zij willen niet zijn socialisten, die ook nog aan religie doen, zij willen evenmin zijn godsdienstige menschen, die ook nog in een apart hokje van hun hart socialist zijn. Zij willen zijn religieus-socialisten en meenen, dat alle maatschappelijke vragen vanuit een religieuze overtuiging een oplossing moeten vinden.

Voorts is er een Werkverband voor Internationale Samenwerking, waarvan het doel is door gemeenschappelijke studie der internationale vraagstukken de verhouding der volkeren te zuiveren. Men tracht dit doel te dienen door internationale cursussen te Barchem, waarop Oud-Woodbrookers van verschillende nationaliteit als sprekers worden uitgenodigd.

In den laatste tijd werd in deze kringen ook behoefte gevoeld om tijdelijk zich terug te trekken uit de woeling van het leven — of om 't met het vreemde woord uit te drukken — aan retraite.

Retraite past geheel in het kader van het Woodbrookerswerk. Waar de Woodbrookers inzonderheid zoeken bevordering van de verdieping en verinnerlijking van het godsdienstig leven, ligt het voor de hand, dat zij de afzondering in geschikte omgeving als zeer doeltreffend middel daarvoor willen gebruiken, en het Vereenigingsgebouw te Barchem kan daartoe uitnemend dienst doen.

De Woodbrookers hebben een eigen liederboek: het Barchembundeltje. Uit de Psalmen werden 20, uit de Evangelische Gezangen 45, uit de Protestantbundels 29, uit Van Woensel Kooy's Oude en Nieuwe Gezangen 4 liederen opgenomen, terwijl uit den Quakerbundel, de Fellowshiphymns 16 liederen werden vertaald of bewerkt.

Ook wordt gaarne gezongen een lied „Het Gemeen-zame" (woorden van Albert Verweij), dat wel zeer duidelijk het ideaal van de Woodbrookers karakteriseert:

Langs de lijnen van de gedachte
Zoek niet te zeer ons gemeenzaam bestaan.
Waar eenzelfde geluk in ons lichte,
Biedt zich iets gemeenzaams aan.
Iets dat noch lijn is, noch klanken, noch kleuren,
Maar een gesardheid van schal en licht,
Die ons op eens onze hoofden doet beuren
Met innerlijk oor en inwendig gezicht.

K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweejaar te:
Aasen (vac. H. W. Laman): Mr W. S. de Vries te Voorburg en Dr G. E. Wurth te Oost- en West-Souburg.
Eindhoven (2e pred. pl.): Th. Delleman te Giessen-Nieuwkerk e.a. en A. K. Kralbe te Mijldrecht.
Nieuwe Pekela: H. J. Hoek te Gaast en H. H. v. Kapel te Kooten.
Leens: B. Bouma te Dirksborn en J. C. Haartsen te Driessum.
Overschild: J. Boer, cand. te Groningen en W. Reinders, cand. te Groningen.

Beroepen te:
Gennuiden: A. J. Boss, cand. te Zwole.
Leens: E. Bouma te Dirksborn.
Oldebroek: J. v. Loo te Westergest.

Aangenomen naar:
Wageningen: H. J. Kouwenhoven Jr te Leidschendam.
Zwaamerdam: L. Zwaan, cand. te Den Helder.

Bedankt voor:
Alteveer (Dr.) en Reeuwijk bij Gonda: L. Zwaan, cand. te den Helder.
Nieuwe-Pekela: H. Th. v. Munster te Lollum.

Intrede te:
Makkum: H. Kakes, cand. Tekst Matth. 5:14-18.
Tienhoven: J. M. Kroes, cand. Tekst Jer. 1:6-8.

Afscheid van:
Heerjansdam: H. H. Nieborg. Tekst Hebr. 13:8.
Warna (Fr.): W. Tom. Tekst Hand. 20:32.

De A. Merckelijn.
De A. Merckelijn, Geref. Miss. predikant te Magelang (Java), is na verlof weer naar zijn arbeidsterrein terug gekeerd.

Candidaten tot den H. Dienat.
Door de Classis Zutphen is na praeparatoir examen met algemeene stemmen beroepbaar verklaard in de Geref. Kerken